

**ЗАКОН ЗА МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ЗАЩИТА НА НАЦИОНАЛНАТА
СИГУРНОСТ ОТ РИСКОВЕ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА И ФИНАНСОВАТА
СИСТЕМА НА ДЪРЖАВАТА**

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

ПРЕДМЕТ, ЦЕЛИ И ОБХВАТ

Чл. 1. С този закон се уреждат мерки за превенция и защита на националната сигурност от рискове за икономическата и финансовата система на държавата, както и редът и контролът за тяхното прилагане.

Чл. 2. Този закон има за цел да се защити националната сигурност от действията на лица, групи или образувания, за които има установени факти и събрани данни, че осъществяват дейност, която представлява риск за икономическата и финансовата система на страната.

Чл. 3. По смисъла на този закон риск за икономическата и финансовата система на страната е налице, когато:

1. са налице данни, че се осъществява дейност, насочена срещу интересите на Република България или срещу интереси, които Република България се е задължила да защитава по силата на международни договори;

2. са налице данни за ползване с престъпни цели на високотехнологични финансови продукти, като разплащания чрез интернет (в т.ч. чрез криптовалути), което създава допълнителни рискове от опити за трансфери на финансов ресурс, генериран от престъпна дейност или извън обхвата на финансовия и фискален контрол;

3. са налице данни за злоупотреби и измами в киберпространството, нанасящи финансови щети на физически и юридически лица и уронващи доверието в дружествата и контролните органи;

4. са налице данни за нерегламентирана дейност на инвестиционни посредници, в т.ч. чрез интернет сайтове, без надлежно разрешение от национален или друг европейски орган;

5. са налице данни за опити за трансфер през българската банкова система на финансов ресурс с неустановен/престъпен произход или за инвестиране в икономиката на страната на такива капитали;

6. са налице данни за нередности и злоупотреби при усвояването на средства от ЕС;

7. са наложени санкции спрямо лица от компетентните органи на друга държава.

Чл. 4. Този закон се прилага по отношение на всяко лице – гражданин на Република България, независимо къде се намира, и по отношение на всяко юридическо лице, група или образувание, които са регистрирани или учредени съгласно законодателството на Република България.

Раздел II

НАЦИОНАЛЕН СПИСЪК НА ЛИЦАТА И НАЦИОНАЛЕН СПИСЪК НА СВЪРЗАНИТЕ ЛИЦА

Чл. 5. (1) Физически или юридически лица, групи и образувания, за които има установени факти и събрани данни, че осъществяват дейност по чл. 3, се включват, след извършване на проверка и анализ, от компетентния орган в Национален списък, приет с решение на Министерския съвет.

(2) Свързаните с тях лица се включват в Национален списък на свързаните лица.

Раздел III

ЗАДЪЛЖЕНИ СУБЕКТИ

Чл. 6. Задължени да прилагат мерките по този закон са:

1. органите на изпълнителната власт, посочени в чл. 19, ал. 2, 3 и 4 от Закона за администрацията;

2. другите органите на държавна власт, предвидени в Конституцията, извън посочените по т. 1;

3. държавните и общинските предприятия;

4. публичните предприятия по чл. 2, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за публичните предприятия;

5. ръководителите на стратегическите обекти, съответно възлагащите стратегически дейности, посочени в списъка по чл. 1 от Постановление № 181 на Министерския съвет от 2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност (ДВ, бр. 59 от 2009 г.);

6. Българската народна банка, когато извършва операции и сделки с неограничен кръг лица, и кредитните институции, които извършват дейност на територията на Република България по смисъла на Закона за кредитните институции.

Раздел IV

МЕРКИ

Чл. 7. (1) Задължените субекти по чл. 6 незабавно предприемат действия за замразяването на средства и други финансови ресурси на лицата, включени в Националния списък на лицата по чл. 5 и с лицата, включени в Националния списък на свързаните лица, спиране на изпълнението на сключени с тези лица договори и недопускане на бъдещи договорни отношения с тях.

(2) На политическа партия или коалиция, на която учредител/председател е лице, включено в Националния списък на лицата или в Националния списък на свързаните лица, не се предоставя държавна субсидия по чл. 25 от Закона за политическите партии.

(3) Включването на лице в Националния списък на лицата или в Националния списък на свързаните лица по смисъла на този закон е основание за започване на проверка по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Чл. 8. Мерките по този закон не засягат правата на лицата, при упражняване на:

1. правото на труд;
2. правото на обществено осигуряване и социално подпомагане;
3. правото на здравно осигуряване, гарантиращо им достъпна медицинска помощ, и на безплатно ползване на медицинско обслужване;
4. право на образование;
5. правото на защита.

Чл. 9. (1) Всички средства и икономически ресурси, принадлежащи или във владение, или държани от физическо или юридическо лице, група или образувание, включени в Националния списък на лицата по чл. 5 и Националния списък на свързаните лица, се замразяват.

(2) Никакви средства не се предоставят, пряко или непряко, на или в полза на физическо или юридическо лице, група или образувание, включени в Националния списък на лицата по чл. 5 и Националния списък на свързаните лица.

(3) Никакви икономически ресурси не се предоставят на разположение, пряко или непряко, на или в полза на физическо или юридическо лице, група или образувание,

включени в Националния списък на лицата по чл. 5 и Националния списък на свързаните лица, по такъв начин, че да позволят на това физическо или юридическо лице, група или образувание да придобие средства, стоки или услуги.

Глава втора

ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ

Раздел I

ОРГАНИ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНА

Чл. 10. (1) Създава се Междуведомствен съвет (Съвета) като консултативен орган към Министерския съвет, който се състои от председател - министъра на финансите и членове – заместник-министър на правосъдието, заместник-министър на външните работи, заместник-министър на вътрешните работи, заместник-министър на икономиката и индустрията, заместник изпълнителен директор на Националната агенция за приходите и заместник-председател на Държавна агенция „Национална сигурност“.

(2) Министерският съвет определя поименния състав на Съвета по предложение на ръководителите на съответните ведомства по ал. 1 и издава правилник за дейността му.

Чл. 11. Междуведомственият съвет изпълнява своята дейност въз основа на следните принципи:

1. спазване на Конституцията, законите и международните договори, по които Република България е страна;
2. зачитане и гарантиране на правата на човека и основните свободи;
3. защита на информацията и на източниците за придобиването и;
4. обективност и безпристрастност;
5. сътрудничество с гражданите;
6. политическа неутралност.

Чл. 12. Съветът води и поддържа Национален списък на лицата по чл. 5, ал. 1 и Национален списък на свързаните лица по чл. 5, ал. 2.

Чл. 13. Съветът по писмено искане на задължените субекти по чл. 6 дава указания по прилагането на мерките по този закон.

Раздел II

ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ

Чл. 14. (1) Служебно или след сезиране от представител на някоя от институциите, включени в Междуведомствения съвет, и при наличие на установени факти и събрани данни относно дейността на физически и юридически лица, която представлява риск за икономическата и финансовата система на държавата, Съветът прави предложение пред Министерския съвет за включване в Националния списък на лицата по чл. 5, ал. 1 и ал. 2 след писмени становища на Министерството на вътрешните работи, на Министерството на външните работи и на Държавна агенция „Национална сигурност“.

(2) Съветът взема решение с обикновено мнозинство след извършването на проверка и анализ на наличната информация.

Чл. 15. (1) За целите на упражняваните от Съвета функции по писмено искане от председателя на Съвета държавните органи и лицата, осъществяващи публични функции, са длъжни да предоставят информация за лицата по чл. 5, ал. 1 и свързаните с тях лица по чл. 5, ал. 2.

(2) Предоставянето на информация не може да бъде отказано или ограничено по съображения за банкова, търговска, държавна тайна или служебна тайна.

Чл. 16. Съветът може да изиска от лицата по чл. 5, ал. 1 и свързаните с тях лица по чл. 5, ал. 2 да представят допълнителни документи или да възложи на представителя на съответната институция по чл. 10 да извърши допълнителна проверка.

Чл. 17. Въз основа на предложението на Съвета, Министерският съвет с мотивирано решение приема, допълва и изменя Националния списък на лицата по чл. 5, ал. 1, както и Националния списък на свързаните лица по чл. 5, ал. 2.

Чл. 18. Решението на Министерския съвет се обнародва в „Държавен вестник“ незабавно след приемането му и се публикува на интернет страниците на Министерския съвет и на Министерството на финансите. Решението на Министерския съвет подлежи на предварително изпълнение.

Раздел III

**ОСОБЕНИ ПРАВИЛА И ИЗКЛЮЧЕНИЯ ПРИ ПРИЛАГАНЕТО НА МЕРКИТЕ.
ОТМЯНА НА МЕРКИТЕ.**

Чл. 19 (1) След обнародване на Решението на Министерския съвет в „Държавен вестник“ въз основа на мотивирана молба от заинтересованото лице или по искане на Съвета по чл. 10 Министерският съвет може да разреши освобождаване на замразяването на основание хуманитарни нужди, при доказан надделяващ обществен интерес, както и в случаите на неотложна необходимост.

(2) По искане на заинтересуваните лица, Министерският съвет по предложение на Съвета по чл. 10, може да разреши освобождаване на замразяването по отношение на средствата, необходими за покриване на основни разходи, по-специално за закупуване на хранителни продукти, както и за плащане на наем, лечение, данъци и такси за комунални услуги, както и за осигуряване на правна защита.

Раздел IV

ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛЕН СПИСЪК НА ЛИЦАТА И НАЦИОНАЛЕН СПИСЪК НА СВЪРЗАНИТЕ ЛИЦА

Чл. 20 (1) На всеки шест месеца Съветът по чл. 10 извършва преглед на Националния списък на лицата по чл. 5, ал. 1 и Националния списък на свързаните лица по чл. 5, ал. 2.

(2) Съветът по чл. 10 извършва преглед по предходната алинея и по молба от засегнатото лице. Съветът взема решение в едномесечен срок като на лицето се предоставя правото да бъде изслушано. При отхвърляне на молбата, лицето може да подаде нова молба най-рано след шест месеца.

Чл. 21 (1) На всеки шест месеца Съветът по чл. 10 преразглежда общия режим на мерките по този закон и при установена необходимост от промяна, прави предложение до Министерския съвет.

(2) Във всички случаи, когато установи, че правните и фактически обстоятелства налагат това, Съветът по чл. 10 прави предложение до Министерския съвет за изменение и допълнение на Националния списък на лицата по чл. 5, ал. 1 и Националния списък на свързаните лица по чл. 5, ал. 2.

Глава трета

ОБЖАЛВАНЕ НА РЕШЕНИЯТА

Чл. 22 (1) Лицата, включени в Националния списък на лицата по чл. 5, ал. 1, както и лицата, включени в Националния списък на свързаните лица по чл. 5, ал. 2, могат да обжалват Решението на Министерския съвет, с което са включени в списъка, пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Делото се разглежда в срок до един месец от датата на постъпване на документа за оспорването в съда.

Чл. 23 Обжалването не спира изпълнението на Решенията на Министерския съвет по този закон. При обжалване чл. 166 от Административнопроцесуалния кодекс не се прилага.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. **„Свързани лица“** по смисъла на този закон са лица, за които са установени факти и са събрани данни, че са предоставили материална помощ на лицата, включени в Националния списък на лицата по чл. 5, ал. 1, както и лицата, включени в Националния списък на свързаните лица по чл. 5, ал. 2 или са им съдействали чрез действие или са улеснили чрез бездействие за реализирането на дейност, която представлява заплаха за икономическата и финансовата система на страната, например като са участвали във финансирането, планирането, подпомагането, подготовката или извършването на същата.

2. **„Средства“** са финансови активи и икономически ползи от всякакъв вид, включително, но не само пари в брой, чекове, парични вземания, полици, платежни нареждания и други платежни инструменти; депозити във финансови институции или други образувания, салда по сметки, дългове и дългови облигации; публично и частно търгувани ценни книжа и дългови инструменти, включително дялове и акции, сертификати, представящи ценни книжа, облигации, записи на заповед, варанти, облигации с гарантирана задължителна лихва, договори за деривати; лихви, дивиденди или други доходи или ползи, натрупани от или произтичащи от активи; кредити, право на прихващане, гаранции, гаранции за добро изпълнение или други финансови ангажименти; акредитиви, товарителници, договори за продажба; документи, доказващи дялове във фондове или финансови ресурси, и други инструменти на финансиране на износа.

3. **„Икономически ресурси“** са активи от всякакъв вид, материални и нематериални, движими и недвижими, които не са средства, но могат да бъдат използвани за придобиването на средства, стоки или услуги;

4. **„Замразяване на средства“** означава предотвратяване на всякакво движение, прехвърляне, промяна, използване или търгуване със средства по какъвто и да е начин, който може да доведе до промяна в техния обем, размер, местоположение, собственост, притежание, характер, предназначение или друга промяна, която би позволила използването на средствата, включително управление на портфейла;

5. **„Замразяване на икономически ресурси“** означава предотвратяване на тяхното използване за придобиването на средства, стоки или услуги по всякакъв начин, включително, но не само чрез тяхната продажба, наем или ипотекиране.

§ 2. Анализ относено свързаността на лице с лице, включено в Националния списък на лицата по чл. 5, ал. 1 се извършва във всички случаи при установяване на съответствие с поне един от изброените критерии:

1. Физическото лице е управител, прокурисл или ликвидатор на дружество, включено в списъка;

2. Физическото лице притежава над $1/3$ от капитала на дружество, включено в списъка;

3. Лицето е съпруг/а, роднина по права линия - без ограничения, по съребрена линия - до четвърта степен включително, или роднина по сватовство - до трета степен включително с лице, включено в списъка.